

Ο ΣΠΥΡΙΔΕΙΟΣ ΑΒΑΣ ΤΟΥ ΛΑΥΡΙΟΥ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ Χ. ΣΠΥΡΙΔΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ,
ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΠΟΛΗ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Τ.Κ. 157 84
email: hspyridis@music.uoa.gr
tel/fax: 210-72.77.832

ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ,
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Κύριε Υπουργέ,
Κύριε Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών,
Κύριοι Συνάδελφοι,
Φιλόμουσοι Όμηγυρις,

Σας είναι γνωστόν ήδη, ότι τὸ κινούμενον στὸ Μέγαρο τῆς Μουσικῆς σήμερα Συνέδριο διοργανώνεται μὲ συμμετοχὴ τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὸ Μέγαρο Μουσικῆς Αθηνῶν καὶ τὸν Σύλλογο τῶν φίλων τοῦ Ἐθνικοῦ Ὡδείου Αθηνῶν, ὁ ὁποῖος ἰδρύθηκε τὸ ἔτος 1980 καὶ φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Μανώλη Καλιομοίρη, ἐντάσσεται δὲ τὸ Συνέδριο τοῦτο 'στὸ "Ἔτος Μανώλη Καλιομοίρη", ποῦ τελεῖται ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Υπουργείου Πολιτισμοῦ.

Στὸ χῶρο τῆς νέας ἐλληνικῆς μουσικῆς ὑπάρχουν ὀνόματα, τὰ ὁποῖα μεταδίδουν ἄσβεστο φῶς καὶ ὄχι τοῦτο μόνο· ἀπὸ καιροῦ σὲ καιρὸ ἀναλαμβάνουν, ὑποδεινύοντας, τρόπον τινά, τὸ δρόμο 'που πρέπει ν' ἀκοιουθήσουν οἱ ἐπιγιγνόμενοι, οἱ μέλλουσες γενεές. Ἀποτελεῖ τοῦτο σταθερὸ νόμο δημιουργίας τῆς ἐλληνικῆς πολιτισμικῆς-πολιτιστικῆς ζωῆς ἐν γένει, ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος ὡς σήμερα, ἐνῶ ὡς Ἕθνος πορευόμεθα ὀλοένα πρὸς τὰ ἐμπρός, νὰ προσβλέπουμε, ὡσεὶ σὲ φωτεινοὺς φανούς, "φαναῖς θυμὸν ἀηδαίνοντας ἐν εὐφροσύναις"¹, κατὰ τὸν τραγικὸν Αἰσχύλιον στὸν Προμηθεά αὐτοῦ². Καὶ δὲν ἐννοῶ, φυσικά, τὸν φανὸν τοῦ Διογένους ἢ τοῦτ' αὐτὸ τὸ ἐν Αθήναις ἀρχαῖο χορηγικὸ μνημεῖο τοῦ Λυσικράτους.

Τὸ φαινόμενο τοῦτο δεικνύει, ὅτι ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία μὲ τὴν ἀναλαμπὴ προβάλλεται τὸ φῶς τοῦ φανοῦ, ἔχει ἀνάγκη φωτός· διότι ἐμφανίζει τὴν ἔλληϊψι σὲ ἓνα συγκεκριμένο ὀπτικὸ πεδίο.

¹ τρέφουσαν τὴν ψυχὴν μὲ φωτεινὲς εὐφροσύνες.

² 555

Τέτοιας φαινομένης διαμέτρου³ φανό, για τη σημερινή πραγματικότητα, αποτελεί το παράδειγμα του Μανώλη Καλομοίρη, μουσικοσυνθέτου, ακαδημαϊκού διδασκάλου, πνευματικού ανθρώπου, συλλήβδην, και ακραιφνοῦς Ἑλληνοῦς μὲ βαθειὰς ἠαῖκὲς ρίζες.

Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸ διάστημα τοῦ συνεδρίου θὰ ἀναπτύξη τὰ τῆς πορείας τοῦ μουσικοῦ δημιουργοῦ, τῆς ἐπέκεινα δράσεως τοῦ ἀκαμάτου τούτου ἐργάτου τοῦ πνεύματος, καὶ δὴ μουσικοσυνθέτου· Δὲν ἠμπορῶ, ἐν τούτοις, ὡς Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, νὰ παρακάμψω ὀρισμένα σημεῖα τῆς μουσικῆς αὐτοῦ δράσεως.

Ὁ τιμώμενος εἰσήλθε στὸ μουσικὸ στάδιο ἔμφορτος ἀναμνήσεων τῆς Μικρασιατικῆς Γῆς, ἡ ὁποία τὸν ἀνέδωσε στὸ φῶς. Τὰ ἀνατολικῆς ὑφῆς ἡχοχρώματα, βυζαντινὰ τὸ πηγεῖστον, καὶ ὁ μεστὸς δημῶδης ἠόγος του, μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐμποτισμένα τὰ περισσότερα τῶν ἔργων του, προδίδουν τὴ Μικρασιατικὴ καταγωγή του· Δὲν ἠμπορεῖ, ὅμως, νὰ ἀποκρύψει κανεὶς καὶ τὴ βαθειὰ ἐπίδρασι μερικῶν ἔργων του, ὅπως εἶναι "Ὁ Πρωτομάστορας" καὶ "Ἡ Συμφωνία τῆς Λεβεντιάς" ἀπὸ τὸν μεγάλου ἀπόστολο τῆς μουσικῆς τῆς Δύσεως, ρομαντικὸ τοῦ 19ου αἰῶνος, Ριχάρδο Βάγκνερ.

Ὁ Μανώλης Καλομοίρης ἐπάληψε σκληρὰ, προκειμένου νὰ συνυφάνη καὶ μορφώση σὲ ἰδέα τὰ ὑπάρχοντα μουσικὰ στοιχεῖα τῆς ἐποχῆς του, δὲν σημαίνει ὅμως τοῦτο, ὅτι τὰ στοιχεῖα αὐτὰ δίσταντο τῶν ψυχικῶν του διαθέσεων. Ἐκεῖνο ἴπου προξενεῖ ἐντύπωση εἶναι τὸ βαθειὰς ἐλληνοκτικότητος ἔργον του. Ἐπίσης, ὅτι μὲ τὸν αὐθόρμητο δημοτικισμό του συνέραψε μουσικὸ ἔργο μὲ τὴν ὑγιᾶ πρόθεση νὰ ἀφήσῃ ὀπίσω του ἐθνικὴ μουσικὴ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖο ἐπέτυχε. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο στοιχεῖο, νομίζω, ὅτι εἶναι ἐκεῖνο ποῦ, ὡς φανός, μὲ τὴν ἔννοια πηρόν τοῦ ἐλληνογίμου Ἑλληνοῦς καὶ περιφανοῦς μουσικοῦ διδασκάλου, θὰ φωτίζη τὸν δρόμο τῶν νεωτέρων μουσικῶν, ὅπως, κατὰ Πίνδαρον στὸν ς' Ὀλυμπιονικὸν αὐτοῦ⁴ "ἐς φανεράν ὁδὸν ἔρχονται"⁵ καὶ νὰ γίνουν καὶ αὐτοὶ δημιουργοὶ ἔργων ἀνταξίων τῆς μακρᾶς ἐλληνοκτικῆς μουσικῆς παραδόσεως.

Σὰς Εὐχαριστῶ

Καθηγητῆς Χαράλαμπος Χ. Σπυρίδης
Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

³ Ὑπ' ὄψει ἡ φαινομένη διάμετρος οὐρανοῦ σώματος, ἢτοι ἡ γωνία ποῦ σχηματίζεται μεταξὺ τῶν ὀπτικῶν ἀκτίνων ποῦ ἄγονται ἀπὸ τὸν ὀφθαλμὸν ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γραμμικῆς διαμέτρου τοῦ δίσκου τοῦ οὐρανοῦ σώματος. Ἐν μτφ.-

⁴ 72

⁵ Ὅπως εἰσέρχονται στὸ στάδιον τῆς ἐκ τῶν ἀγώνων δόξης, φανερῶς διαγωνιζόμενοι.